

Asia: VN/23602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 17 ja 18 §; asetuksen 5 ja 6 §)

-

2. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan osaamiskeskuksia (OSKE) koskeviin esitysluonnoksiin (lain 19 §; asetuksen 7 ja 8 §)

-

3. Lausunto nuorisokeskuksia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 20 §; asetuksen 9 ja 10 §)

-

4. Lausunto muita säännöksiä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 23, 24, 26 ja 27 §; asetuksen 1 §)

-

5. Lausunto Harrastamisen Suomen mallia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 12 a ja 21 a §)

Harrastamisen Suomen mallia ollaan kirjaamassa nuorisolakiin. Paikalliset 4H-yhdistykset tarjoavat Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseksi palveluja kunnissa harrastusten tarjoajina ja koordinoijina. Tähän asti saatujen kokemusten perusteella lausumme 4H-järjestön osalta seuraavaa:

4H-järjestölle on tärkeää, että jokainen lapsi voi toteuttaa itseään harrastusten kautta. Jokaisella lapsella tulee olla vähintään yksi harrastus. Harrastamisen Suomen malli on yksi mahdollinen tapa lähestyä asiaa ja on hyvä, että mallia on nyt kokeiltu parin vuoden ajan. Näkemyksemme mukaan mallin vaikutuksia ja kokemuksia ei ole kuitenkaan vielä tarpeeksi arvioitu. Toimintaa toteuttaneiden noin 50 paikallisen 4H-yhdistyksen palaute on ollut hyvin vaihtelevaa. Lyhyen kokeilun perusteella ollaan tekemässä isoja muutoksia lasten harrastustoimintaan.

Mikäli Harrastamisen Suomen malli kirjataan lakiin, on syytä kiinnittää erityistä huomiota kuntien ohjeistamiseen. Kunnille tulee luoda selkeät ohjeet, ja ohjeiden toteutusta tulee valvoa. Ohjeistusten tulee koskea ainakin sopimuskäytäntöjä, ohjaajien työehtojen noudattamista sekä verotukseen liittyviä käytänteitä. Lapsia on kuultava harrastustoiminnan suunnittelun lisäksi myös sen toteutuksesta.

Järjestöyhteistyön tulee olla jatkossakin vahvaa. Uuden rinnalla on tärkeää varmistua harrastamisen moninaisuudesta. Koulupäivän ulkopuolella tapahtuva, järjestöjen tarjoama harrastaminen on myös jatkossa turvattava tasavertaisuuden toteutumiseksi. Se tarjoaa vaihtoehtoja niille lapsille ja nuorille, jotka eivät syystä tai toisesta halua harrastaa koulussa.

Monien järjestöjen harrastustoiminnassa ohjaajina toimivat nuoret kerhonohjaajat. 4H-järjestö työllistää yli 3 000 kerhonohjaajaa. He kasvavat järjestötoiminnan kautta ohjaajuuteen ja saavat samalla tärkeää työkokemusta. Nuoret ohjaajat ovat esikuvia lapsille, joista kasvaa myöhemmin uusi ohjaajasukupolvi. Suomen harrastamisen mallissa toiminta tapahtuu päivällä ja ohjaajat ovat yli 18-vuotiaita. Nuorten ohjaajien työpanosta ei mallissa voida hyödyntää, koska he ovat itse koulussa. Toteutuessaan tämä kehityssuunta ei ole toivottava nuorten ohjaajien eikä myöskään ohjattavien lasten näkökulmasta.

Lasten harrastustoiminnan tulee perustua heidän omiin tarpeisiin ja toiveisiin. Harrastamisen Suomen mallin kirjaus ei saa luoda eriarvoisuutta lasten eikä harrastusten välillä. Jokaisella lapsella ja nuorella tulee olla oikeus mieleiseen harrastukseen.

6. Lausunnonantajan yleiskommentit tai huomiot/ehdotukset koskien lain muita säännöksiä

-

Taskinen Marika
Suomen 4H-liitto r.y.